

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénz és a kiadás körüli pausz...
valamint a lap szelemi részét illető
minden közlemények sde intézendők.

Bizonytalan levelek csak ismert készletől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen, Szerda, április 20.

77. szám.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy hónapra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábszempitőre egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér 4 hasábszempitőre 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglalt
ujdonság sora 50 krajczár.

Kezdődik.

(T.) Nyiladozni kezd a hazafiás
era és a honfiai kebel! Bele lépünk az
alkotmányos élet ama szent mozgalmába,
melyet egekig emel a lelkesedés. Hát
még a meggyőződés! Azt se felejtjük
ki a dologból. Na még: a testvériség,
egyenlőség, szabadság! Egytől-egyt
tisztá munka, és megérthető. De bezeg,
ami most jön: Független Magyarország!
Őnálló hadsereg! Őnálló vám és bank!
meg a többi. Felírva a 48-as lobogóra
és hangoztatva a nép politikuskok által.
Utána mosolyogván az augurok elauto-
gotit malaszt képen: „Baldogok akik
hisznek, mert ők üdvözölnek az urban!”
Nekik legyen mérve!

Es még mindig vannak olyanok, akik
hisznek a lehetetlenben, s akik még min-
dig keresik a tegnapi napot? Hat száz
esztendő múlva is lesznek még 48-czas
hazafiak, kik bizonyosan abban a hitben
élnek, hogy az a 48. egy olyan nume-
rus, mely nem évül el soha. Akar a
Kossuth bankó. Tisztességes száraz hely-
en az is elláll akar a világ végeig.
Megörzik a muzeumban. A 48-czas elvet
is oda lehetne már tenni mellé, de sok
olyan kebel van még a hazában, mely
nem akar tőle megválni holtig, s privát
muzeum képpen őrzi a szent ereklyét.
Ha meghal, és ez árnyék világából el-
költözik, ám adják be az unokák a
„közösbe,” de már amíg él, csak meg-
tartja magánál azonképpen.

Tiszteletre méltó erények, s becsül-
jük meg, őket a multaknak élő őrgek-
ben, kik a jövőtől már nem remélnék
semmit, míg ha azt megtudnák csele-
kedni, hogy vissza idézzék a multat,
kereszkám egy hián negyven évvel ifiód-
nának meg. Hát tudnák ők, hogy mit
csinálnak, ki van az kalkulálva okos
észszel, s egyéb hiba nincs is: csak a

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Hová lett a Gál Sándor kenyere? (RAJZ.)

Haszonlatlan egy ország az a Bosznia!
Mennyi szomorúságot okozott a szegény
székely népnek, mikor a fiakat oda paranc-
solták, — hogy harcoljanak a vad ellen-
séggel s pazarolják idegen mezőkön fiatal
vértüket!

Sóvárádon jobb lett volna ebben az idő-
ben, hogy meg se tartásák a vasárnapot soha.
Nem a lelki nyugalom napja volt az ottan
hanem keserű bánatnak és sűrű könyhullás-
nak. Mert vasárnap délután rendszeren össze-
gyűlt a falu a cizterem előtt árnyékosan
boruló nagy zádogfa alá s folyt a beszélge-
tés késő naplementig. A kinek abból a csuf
országából levele érkezett, — elbeszélte a töb-
bieknek töviről hegyire, — hogy mi áll
az irásban a szerencsétlen katonák állapota
felől.

Iszonyatos dolgok kerültek napfényre!
Különösen a Siki János fia irt olya o-
lat, hogy az ember szive könyekre fa-
csarodott tőle. Megesküdt a levében, hogy az
egész országban, a hol hadakoznak, alig van ak
kora térség, hova egy sóváradi jó gazda asz-
tját meg-hetne rakni. Mindenfelé csupa égig
érő sziklák tornyosodnak, melyeknek szűk ösvé-
nyü maradvék faláról néha egy hull a legénység a
nyaktörő mélységbe, mint a buzaváléró kör-
tőve, ha aratás idején megrázzák a fáját.
Nem terezn ott semmi, legföllebb egy kevés
burgonya s valami hitvány kukoricza féls.
Lásir a szegénység mindenről, a mit az em-
ber lát! Még a városokban is csak olyan házak
vannak, mint az Aszalós Ferencz rongyos
kalibája a sóváradi alsó faluvégen. A török
állásu helységekből a torony oly szigorú
vékony, hogy Erdélyországban a legszegé-
nyebb eklézsia is szegyeulene olyat építeni.

világnak az ő lefolyása, melyet nem le-
het visszafordulása birni.

De soha természetellenesebb szö-
vetséget nem láttam még, az 1848-nál
és „Magyarország függetlenségénél:“
mintha a szép apa akarná elvenni az ő
déd unokáját, s csak azt várna amíg
hozzá öregszik. Mert hogy az 1848. so-
ha de soha meg nem fiatalodik többé,
azért akar jót álhatunk, de azért is ám
hogy Magyarország még független lesz
valaha! De nem a mai Magyarország,
hanem amelyik majd dédonokája lesz az
1848-nak. Teljes szívünkkel kívánjuk a
derék becsületes Irányi Dánielnek, hogy
addig éljen, hanem akkor aztán csak-
ugyan nagyot nézne a jövő század király
fiának az az onokája, ki a kormány ala-
kításával őt bizná meg.

Es akár hiszik a jó szélbaliak akár
nem, de régen ellesznek már ők porla-
dozva akkor, mikor a mai szabadelvű
párt politikai örökösai, talán az akkori
Tiszák lobogtatják majd független Ma-
gyarországnak a lobogóját. Nem én
mondom. En ezzel nem gyanusitom sem
Tiszát sem az ő örökösait sem a jöven-
dőbeli világot, hanem a „Schulferáin“
mondja, meg azok akik a jövendőbe
akarnak látni, és a mindent megmagya-
rosító lehetőségtől rémedeznek. Ok be-
szélik. Hát ha a szélbal meg akarja
czáfolni ez állítást, azokat czáfolja és
nem engem, akinek prófétai diplomám
eredetiben nincs meg, hanem csak egy
másolgotok.

Hallom, hogy Apponyi gróf is bele-
fogott már, a mint Göthe mondja „a ha-
lottak tánczá“ba, és nagy Horánszkyt
le vitte Gyöngyösre, „vortánczernek“.
Ha jól tudom, még ezenfelül is maradt
rendelkezésre egy pár jelöltnek való
nagyság, hanem a kerületek hallgatnak.
Először Horánszkyt akasztják a horogra
balekfogónak. Mert tetszik tudni Ho-
ránszky is hevesmegei meg Gyöngyös

Hát a népség milyen neveletlen! Magyarul
még a papok sem tudnak egy árva szót sem.
Ugy beszélnek, hogy ember legyen az a ki
megért valamicskét abból. Tán magok sem
értik.

Az ilyen beszédeket aztán nem lehetett
egészen soha bevégezni oly éktelen sirás tá-
madott az aszonyfélék között.

Egyébíránt sirhattak is, mert az egész
környéken egy faluból sem vittek el annyi
lelket a háboruba, mint a szomorú Sóvárá-
dól, hol estenként a legények régi fűttye
és víg danája helyett leverő némaság ne-
hüzl az utcákra sötéten.

Egyedül a Gál Sándor jószágáról hal-
latszott némelykor a csendes éjszakában vala-
mi éneklés, a mi tulajdonképen nem éneklés
volt ám, hanem a feleséges hangos jajtása,
ki a ház előtti széles töltésen üldögélve ke-
seregte a messze járó urát, míg kis gyermeke
belől a pusztá házból ajjával ámodott.

Hej, ha szegény Gál Sándor hallotta
volna azt a keserves jajtást.

De nem hallott ő abból semmit.
Messze kborolt a boszniai ridég hegyek
között, kiálltva az ellenség gyilkos golyó
záporának sanyargatva a sikoltó szelektől,
elapedve a gyakori éhség és szomjúság miatt
s hihetetlenül megváltozva természetében a
bosszu hadakozás alatt.

Othon becsületes, jámbor, szelid em-
bernek ismertés, ki felebrátjának megsegi-
tésére mindig készen állott s kinek józan
életét és egyenes lelkét alig győzte a pap
elégé diésérni, valahányszor hiveit a tisz-
tességes, igaz életre buzdította.

Hanem Boszniában kegyetlen tigris lett
belőle.
Eleint nem volt több, mint pontes jó
katona; de mikor a kapitányát egy bosnyák
aszony orozva lelétte s csata után ember-
telenül megcsontkivta találta meg két elesett
társát: akkor már olyan lett, mintha eszt
vették volna. Beteg volt belé, ha csak egy

is, tehát most mindketten „Helyükön
vannak mint Gyöngyös“: lévén ez egy
hevesmegei példabeszéd. Ezzel föllár-
mazzák az országot, s képzelem, mily
kétségbeesés fogja környezni a kerületet,
melyet Horánszkyknak valamelyik másik
kollegájával lopnak meg.

Ez lesz a mérsékelt Apponyi párt-
nak utolsó választási pályafutása. Őt
évig már nem tartja ki, és? „Nem lesz
többé fogfájás“ már t. i. a bársony-
székekre. Elkallódnak eddig és helyüket
nem fogja egyéb siremlék jelezni, mint
talán Apponyi gróf maga.

Tisza Kálmán és a bolgár kormány. A
„Pol. Corr.“ budapesti jelenése szerint Stoil-
ov bolgár igazságügyminiszter hosszabb lá-
togatást tett Tisza Kálmán miniszterelnök
nél, midőn az utóbbi quota tárgyalások
miatt Bécsben időzött. A látogatás e hó
16-án ment végbe. A bolgár miniszter e lá-
togatásból is ugyaazokat a benyomásokat
merítette, amelyek a bécsi külügyi hivatal
egyéniségeivel való érintkezése alkalmával
szerzett. Tisza kifejezett nézetit lényegében
szintén a körül moztogtak, hogy a bolgár
kormány legfőbb feladatát ez idő szerint
nem képezheti más, mint az országban a
nyugalom és a rend fenntartása, s minden a
szerződésekkal ellentétes vagy törvénytelen
eljárás elkerülése.

A kvótatárgyalások. Bécsből a követ-
kezőket jelenrik: Tisza miniszterelnök ma
délután ide érkezett és a magyar kvótaküldöt-
tségnek délután 4 órakor tartott ülésén részt-
vett. Ez ülésben beható megbeszélés után
megálapították az utolsó javaslatok, melye-
ket a magyar kvótaküldöttség
a kvóta tekintetében tenni akar. — Ha
az osztrák kvóta-küldöttség, — illetőleg
annak elbizottsága e javaslatokat ma el-
fogadja vagy azokat a ma d. e. 11 óra
kor megtartandó közös ülésben legalább to-
vábbi tárgyalások alapjául ad referendum ve-
szí, a tanácskozásokot tovább folytatja: és
meggyezés esetére aztán mindkét küldöttség
részéről egyebhangzó határozatok hozatnak, a
melyek jegyzőkönyvi kivonatokat alakjában köl-
csönösen kicseréltetnek. Ha a magyar küldöt-
ség javaslatai ma visszautasítottak, továb-

napig kellett tétlen vesztegelni. Elfelejtett
egyebet mindent a világon, csupán az ellen-
ség véret szomjuhozta. Felfogadta bajtársai
előtt az élő istenre, hogy ember abban az
országban meg nem marad élve, ha egyszer
az ő kezébe került.

Szavának is állott.
Nem volt legény az egész seregben, ki
annyi kárt tett volna az ellenség soraiban,
mint ő. Társai bámulták s egymásra hal-
mozták rá a sok diéséretet. Utoljára maga
is ti kos büszkeséget érzett szívében s ez ok-
ból is igyekezett véres érdemeit többre sza-
porítani. A mi előbb határtalan elkeseredés
volt nála, az lassanként később tehetetlen
hüséggyé fajult. Szintugy megvetette, kinek
fegyvere meg nem füstöltött vértől.

Kora reggel érkezett kis csapatjuk egy
elhagyott, nyomorult faluba, melynek szét-
szórtan álló, szegény házaiból jó előre olpá-
rolgott a megrémült lakosság. Nem maradt
más az egész faluban, mint egy pár tehet-
tlen öreg, néhány apró gyermek s veők egy
két aszony. Azok is elbukáltak itt ott, a
merre lehetett. Pusztaság volt, akárhova
néztek.
Elviselhetetlen éhség gyötörte a kibá-
gyadt csapatot, mivel összes élelmiszerlető-
ket elfogalta utközben a támadó ellenség.
A vezénylő tiszt meg ilyen alkalmommal más-
ként nem tehetett egyebet, minthogy rendbe-
állítá a maroknyi legénységet és ilyen ké-
pen szóla:

— Fiúk! egy óráig szabad a vásár.
Mehet mindenki s keressen magának enni-
váltót, a hogy kereshet.

Gál Sándor betért negyedmagával a te-
mető felé nyilo rendetlen utcába, melynek
felső végén sűrű fak között egy jócska ki-
nézésű házat pillantott meg s azt választá
ki magának a látogatásra.

Menet közben oda fordult három paj-
tásához s büszkén vergette meg oldalán a

bi tanácskozások nem lesznek és a két küldöt-
ség annak konstatalása után, hogy meg egye-
zésre jutni nem lehetett, megállapítja a tör-
vényhozásokhoz intézendő jelentéseit. Ma
délután három órára egy a magyar, mint az
osztrák kvótaküldöttség összesüléseket tüztek
ki, hogy albizottságaik előterjesztéseit meg-
hallgassák.

A román kormány részéről, amint
Bécsből jelentik, — közös külügyi mi-
niszteriumunkhoz a szerződési tárgyalások
folytatására vonatkozólag még nem érkezett
ugyan tudósítás, de biztosra vehető, hogy a
román megbízottak a legközelebbi napokban
ismét Bécsbe jönnek. Miután az állatogé-
szügyi konvenczió mar nem ütközik többé ne-
hézségbe, a tarifaszerződés létrejött kizáró-
lag a román kormányának az egyes vámtéte-
lek tekintetében tesudó engedményeitől függ.

Országgyűlés.

Budapest, április 19.

A képviselőház letárgyalta és elfogadta
az ügyvédi rendtartás némely intézkedése-
inek módosításáról szóló törvényjavaslatot,
melyet Matuska előadó referált. — A rész-
letes tárgyalás megkezdetvén, az I. §-nál
discussió indult meg, melyben Olay Lajos,
György Elek, Teleszky István, Hódos s y
Imre és Fabinyi miniszter vettek részt.
Olay Lajos módosítványt adott be s beszélt
az ellenszenvről, melylyl szerinte a gentry, a
házbán pártkülönbség nélkül, sőt még a minisz-
terelnök (!) is viseltetik az ügyvédek iránt. Az
utána felszólított megczáfolják érveléseit, tá-
mogatták a törvényjavaslat szövegét s Te-
leszky különösen a miniszterelnök ellen emelt
vádát utasítá vissza, mint merőben alaptal-
ant, mert éppen az ellenkező igaz. — Olay
módosításának mellőzésével a szakaszok to-
vábbi vita és minden módosítás nélkül fogad-
tattak el.

A pártok a választás előtt.

Alig két hónap múlva Magyarország
választó polgársága ismét dönteni fog a fe-
felett, hogy az egyes választó kerületek
mandátumait egyenként kiknek a kezébe te-
gye le, s ugyanakkor határozni fog az ország
és így minden egyes vidék sorsa felett ab-

kis vászon tarisznyáját, jökekdüven oda vá-
gott a szemével:

— Ebben még van egy darabocska ke-
nyér: az utolsó szükségre tartogattam. De
már szégyelném, hogy szárazon egyem meg,
ha így áll a dolog. Keressék én miudjárti mel-
léje valamit. Aztán nézzetek meg; mit csi-
nálnok, ha ellent állnak nekem!

A többiek csakhamar mind elmaradoztak,
míg ő a szakmányra kiszemelt háznak tartott
egyenesen.

Az otromba ajtó keményen be volt re-
teszelve. Belül halkan süttő ember hang
hallatszott.

Haragosan kiáltott be, hogy nyissák
meg az ajtót.

Nem jött rá semmi felelet.

Ingerülten taszította fel a piskáját iz-
zadt homlokáról s be tekintett az esetlen
szerkezetű durva ker-sztfás ablakon.

Sokkal többet onnan se látott. Be-
mászni pedig éppun nem lehetett azon a szűk
lyukon.

Káromló szavakkal tért meg az ajtóhoz
s fenyegetőzve feszítette neki nagy, araszos
vállát:

No most az isten legyen irgalmas an-
nak, aki benn van!

Kettéróponant az ajtó imo- reteszfája.
Egy aszony téd p l t a szegényes pi-
var földjén, elfehéredett esengő abrázattal
nézve a belépőre.

— Véged van, nyomorult! — kiáltott
Gál Sándor eszeveszett düvel s a marczona
kinézésű asszonynak szegzte szuroayát.

Ezalatt oldalvást a fal melletti rozant
szalmaágyon sirni kezdett egy kis, gyöngé
gyerek, minek hallatára a mi katonánk csak-
nem kiejtette kezéből a villogó fegyvert,
mintha váratlanul megijedt volna.

— Nézze meg az ember! Eppen olyan
mint az enyém otthon. Szakasztott akkora.
Csendesedve lépett az ágy széléhe zés
szeliden csirogatta meg a síró kis ártatlant:

ban az értelemben, hogy közügyeink minő előhaladást várhatunk általános cultural, nemzetgazdasági és egyéb nemzeti axiomatick szempontjából.

Szándékos határozottsággal kötöttük a választások kimentelésének sorsát a nagy feltételekhez, mert egy szabad nagy parlamentben, mint a miénk, a képviselők gondolkodása és működésük iránya, feltétlenül rányomja bélyegét a nemzeti közélet és államszervet funkciójának minden nyilvánulására. És a mikor a nagy feltételekhez van kötve a jövőválasztás eredménye, e feltételek jelentőségükben csak nyerne az által, hogy a képviselőház mandátumai a jövő cyclost öt évig fogják szolgálni közügyeink javára, vagy kárára.

Ezt érezni látszik a magyar választók zöme, mert már hetekkel ezelőtt hozzáfogott a jelölésekhez és ez az actio rohamosan nő a lapok tudósításaiban, mint a lava, — úgy hogy nap nap mellett új kerületek új és régi jelöltekkel esatlakoznak ahhoz az óriási munkához, mely rövid időre kitörve magát, új parlamentet ad Magyarországnak, hogy a modern államélet haladásában a mi álláspontunknak képviselője, ellenőrzője legyen.

Távol legyen tőlünk, hogy ez alkalommal személyi bírálatokba bocsátkozunk; e tekintetben kívánságunk ellenére, aligha fogunk a tulajdonról jött izetlenségek elől kitérni úgy is az utolsó hetek és napokban. E helyett most egy kissé tárgyilagos világításban akarjuk a pártoknak önmagukban birt erejét a választókkal szemben bemutatni, abban a stádiumban, a hogy azok a már csaknem elmult ülésszakból kikerültek.

A kormányképesség látszatával a magyar parlamenti pártok közül mindenestre a mérsékelt ellenzék kerül legjobban, s hogy ez a törekvés ebben a pártban nem annyira jogosult, arra nézve elég rámutatunk arra a pártatlan erkölcsi vereségre, mely e pártot érte abban, hogy legkötönyebb vezérei elhagyták és pedig súlyosan criticáló nyilatkozatok kíséretében, hogy a parlament azonnal tisztában volt a mérsékelt ellenzék club bomlásának megismerésével. Maga a párt nem egyéb egy Apponyi-frakciónál, melynek kinn az országban nincs eszméi számára talaja s itt-ott előforduló fiók-clubjai többnyire családi és személyi összeköttetésekben tartják fenn magukat, ha ugyan nem bizonyos lethargikus megszokottságból, mely ragaszkodást kelt ugyan emberben, de talán csak a szakítás genantságának vagy a makacsságnak a ragaszkodását.

A függetlenségi párt egyik erejét a nemzetes traditióban érzi, mely a multak dicőségének verőfényét ohajtva vissza, alig akar számolni a mai körülmények

követeléseivel. — Csak ebben nagy a tévedés. — Mondhatnók családias. Mert a magyar polgárság intelligenciája is eljutott már odáig, hogy a tulajdonképeni nemzeti önállóság traditióját ne csak abban lássa, hogy időről időre hiába vegye a Kossuth- és a hangzatosabb jelszavai nemzeti ideák nevét, hanem hogy számoljunk a mával, mert a ma nélkül nem viselhetjük a hólnapig a nemzet szekerét az existentia útján. Elteti velünk együtt minden magyar ember szívből Kossuth Lajost, nemzeti dicőségünk ragyogó emlékei is el tudunk merengeni. — De érzelmek túl a radásával államokat még nem igazgattak soha. — Igen ezek lehetnek hatalmas emeltyüi korszakotalkotó nemzeti cselekedeteknek, de csak akkor, mikor eljött az idő. Addig hadd szannadjem rejtve tartott s gondosan ápoltt tűznek, de idő előtt lángját fellobbantani épen olyan hü, céljavesztett törekvés, mint a hogy a nappal égő láng erőltlen fénye nem hat. Nemzeti önállóságunk kinek ne volna ideálja, csak hogy a mi ebben a tekintetben a függetlenségi párt a szívével dolgozik, addig mi az esznek engedünk annyi befolyást, hogy céltudatos törekvés meggátoljon olyan időelőtti eruptiókat, melyek a mai egészségnek haladást újra egy százdra visszavessék.

Az antisemita pártnak nem lévén jogosultsága azzal foglalkozni kárba vesző fáradság, éppen úgy, mint a hogy a nemzetiségek alaptalan felajdulásai a mi toleranciánkkal szemben elvesztették nagyrészen minden hitelüket.

A magyar közélet humora lesi puskásoknak bélyegezte egykor a partonkivülieket. Nos ez a név erős satyrát hord magában épen azért is, mert igazat ad a magyar közélet felfogásának.

A kormányon levő többségről, melynek a szabadelpvüpart zászlaja alatt mi is képviselői vagyunk, akkor beszélünk legjobban, ha alkotásaira mutatunk.

Magyarország közigazgatása soha volt európaibb színvonalon mint épen ma; állami életünk sohasem volt kifelé jobban garantirozva mint ma; az ország önmagában magyarabb és nemzetiségekkel való viszonyunk testvériesebb soha sem volt mint épen ma.

Hogy ezt a szabadelvü párt javára be fogja tudni a választók nagy többsége ahhoz nincs kétségünk.

Napi hírek.

— A debreczeni ev. ref. egyháztanács gazdasági bizottsága holnap d. u. 3 órakor az egyháztanács teremben ülést tart. Tárty: folyó ügyek.

— A debreczeni ev. ref. egyházmege tavaszi közgyűlése egy nap alatt véget ért. A általunk már tegnap említett fontosabb tárgyakon kívül leginkább egyes egy-

hogy az a katona nem lehet valami szerfelett haragos, különben nem egyengetné magát olyan vigan táncra a gyermekkel.

Bizony el is felejtkezett Gál Sándor erősen magáról! Akár a puskáját ellophatták volna. Messze járt ő, míg a gyermekkel édesen gyűgyögött: valahol Sóváradaon kavillát a gondolatja.

Azt hitte: a szíve szakad meg a mint fülebe sirt a gyülekezőt fuvó trombita parancsoló hangja.

Letette a gyermeket hirtelen az ágyra s még egyszer megcsókolta, indulj ki az ajtón. Hanem a küszöbről gyorsan visszafutott, mint ha valamit ott felejtett volna a nagy sietésben. Tarisznyájából kivette azt a maradék kenyert s oda nyújtotta a kis gyermek kezébe:

— Nesze, lelkem, nesze! Edd meg, ha éhes vagy.

Aztán futó lépésben sietett a gyülekező honnan a falu végére vonult ki a csapat, táborát útve a tágas, nyílt szabadban.

A pihenő katonák vidám meglepődéssel ültek falatozni; mindenki keresett magának valamit.

Gál Sándor csöndesen szólott át a szomszédjához:

— Látom, neked van elég mindened; nem adnál belőle egy néhány falatot? Na gyon éhes vagyok, nem bírom már tovább!

A szomszédja bámuiva nézett rá:

— Mi az? Tán csak nem akarod velem elhitetni, hogy üres kézzel jártál? Hiszen ki kap enni valót hamarabb, mint te, ha már épen erőszakra kerül valahol a dolog? Hát az a darab kenyér a tarisznyádból hova lett?

Gál Sándor érezte, hogy Isten kedve szerint cselekedett, de mégis restelte elárulni, hogy szíve egy el tudott gyöngülni az előbb egy pillanatra. Elfordult tehát szomszédjától s egy hirtelen szemébe szökcent könyvet ti-

házakat érdeklő ügyek intéztettek el. Dúlután törvényszéki és iskolaügyi bizottsági ülés tartott.

— Ertesítés. A nagyméltóságú földmívelés, ipar és kereskedelmi miniszterium f. év március 21-én kelt 13294. sz. a kibocsátott rendelete alapján közhírré tétetik, hogy Törökországba kivitt árukról kiállított származási bizonylatok a török vámhivatalok részéről csak azon esetben tekintetnek kifogástalanoknak, ha francia nyelven állítatnak ki és azokban: a., a származás megjelölésénél a „de provenance austró hongroise“ kifejezés helyett a „d origine“ vagy „de fabrication austró — hongroise“ kifejezések használatnak. b., az áru készítésének helye és a termelő vagy gyáros neve kitétetik. — c., az egyes csomagok jelei és számai, vagy ha az árun jelek nem alkalmazhatók, súly és nagyság megjelölésének. Megkivántatik továbbá hogy a hitelesítők (török konsulatok, vagy kilépő vámhivatal) magára a bizonyítványra vezettessék, s hogy a bizonylat az árut a rendelkezési kikötőig kísérije. Debreczen 1887 április 19. A kereskedelmi és iparkamara.

— Eljegyzés. Mint a kikindai lapokból olvassuk Stáhl Géza városunk egyik almérnöke husvét első napján jegyezte el Nagy Kikindán, Kikindai Ferencz kir. közigyelző szép és kedves leányát Irma t, mely tiszta szerelemből kötött frigyhez mi is boldogságot kívánunk.

— Tartalékos katonák gyakorlatai. Ugyancsak meggyült pár hét óta városunkban a hadiak száma. Nem régen a 15-dik század ezredhez hivatott be négy heti gyakorlatra vagy 60 tartalékos, azután a honvédséghez körülbelül ezerháromszáz embert, a mult héten nyílt meg a népfülkelők gyalogsági és lovassági tisztképző tanfolyama, s végre tegnapielőtt rukkoltak be a tizenhárom napig tartó tavaszi fegyvergyakorlatra a 39-ik gyalogezred tartalékosai. Ennyi katonaság még ritkán volt összehozható Debreczen városában, mert körülbelül fölmege a számunk vagy két ezerre a rendes szolgálati viszonyban állók létszáma fölött. Van is öröm a fehérség között kivált azoknál, kik rég nem látott kedveseiket ölelhetik kebleikre. A huszárak, a bakák és a népfülkelők a jövő hó elején végzik be gyakorlataikat, míg a honvédség csak júniusban fog szabadságra bocsátatni.

— Hány orsz. képviselő van az országban? Magyarországon az 1887-ik évi képviselő választásokra érvényesül összesen 847,216 választó van össze írva.

— Gyárégés. Szabolcs megyében Tornócs Pálca és Forgács László gróf birtokán lévő keményítőgyár teljesen leégett. Az istállóban mintegy 170 db hizó ökrökből, mely a bérlő tulajdonát képezte, alig voltak képesek néhány darabot kimenteni a többi összeégett. A gyár biztosítva volt.

— Közraktárak Miskolcra. A Miskolcra létesítendő közraktárak ügye már annyira fejlődött, hogy a részvényelírásai iverk már kibocsátattak. A 60.000 frtnyi részvény alaptöke fedezésére 300 db. 200 frtos részvényt hoznak forgalomba, melyek közül 1/3 részt már az alapítók jegyeztek.

— Egy zongora elutazás végett jutányos árban eladó a Bárány utca 2412 sz. a házban.

— Szabó Mihály főt. Révész Bálint püspök ur segédlelkése, ki még a mult évben választatott el ottományi lelkészszé, va-

tokban letörülve, kedvetlenül csak ennyit válaszolt;

— Megettem JAKAB ODÓN,

Wilhelmj a Háremben.

A jelenkor Paganini-ja, a világhírű hegedűs, Wilhelmj tanár világhírű művészi utjában, — Magyarországon tartja most hangversenyét. — E hó 27-én a helybeli „Bika“ szálló nagy termében tartandó hangverseny valódi zenei eseményt fog képezni városunkban. Niemann Részó zongora művész kíséretében jön, ki a hangverseny zongora számait tölti be s így ilyen ritka művelvezetése igazán vajmi ritkán lehet zeneértő közönségünk.

Wilhelmj Agoston aki mint már kezdetben említettük Paganini óta a legünnepelebb és legnépszerűbb hegedűs — egy hasonnevű rajnavideki bortermelőnek közsöni életét, ki a tudori rangot elnyerte s előbb porosz királyi legfelsőbb bíróság ügyész volt. Az 1845 ik év szeptember 21-én született és az öt keresztnevvel bírógymekben a reudkivüli adomány jelei már korán nyilvánultak, de Wilhelmj apja ellenente fának a zenészeti pályára való lépését — mivel a jogi pályára szánta. Nagy huzavona után azon feltétel alatt egyezett belé, ha egy hivott szakember a fiatal Agoston képességét elég jelentéknynek találja.

Ki lehetett hivatottabb erre, mint a zongorakirály, nemrég elhunyt hazánkfia Liszt Ferencz? Wilhelmj a Weimarban lakó mesterhez fordult s ő neki kellett dönteni a pályaválasztás felett. Az 1861-ik év volt a fiatal Wilhelmj életének fordulópontja. Liszt előtt a vizgán Spohr egyik „daljelentét“ és Erast „magyar dalait“ játszta. Játéka megnyerte az őz mester tetszését, aki ez alkalommal a zongoraszólomat játszta. Tehetségét felismerte, de hogy annál jobban

sárnap foglalja el új állomását. Helybéggedlelkésznek Medgyaszay Gyula jón N. Madaraszról.

— Sirirat anyósok számára. Egy bankárt a napokban az a veszteség érte, hogy anyósa meghalt. Harmincz évig volt bankár anyósa, de nem is volt hálátlan, mert több százezer forintot hagyott rá. Bankárunk közelebb kifogástalanul gyászos ábrázgalt sétált az utczán s egy, viceciről ismerő iróval találkozá, szólt: „Kedves barátom! Önnel egy siriratot kell anyósom sírkövére írnia. Distichont, költeményt, bármily rövidet.“ — „Igaz van, tisztelt uram — felel az iró — a legrövidebb siriratok a legjobbak. Irassa anyósa sírkövére ez egyetemes szót: „Végre!“

— Idyll a vatikánban. Rómából írják. A napokban a pápát egyik unokaöccsének két éves leánykaja látogatta meg. A pápa leánykát kívánságára leveztette a vatikán kertjében s ott a sűrű lugasok között a jockkát játszott a kis gyermekkel. A kisjátogató nem-okára megelégette a szaladgálós ráparancsolt XIII. Leóra, hogy keresse neki ibolyát, melynek apró virágai ott látoztak a zöld pázsit között. A pápa engedék a kívánságnak s addig hajladozott és szedte a virágokat, míg egy csinos bokrétát nem köthetett belőlk. A lányka most megfogókát is akart volna játszani az egyház kertjében; de a pápa kénytelen volt ezt megtagadni, — mert tudvalevőleg kényben szenved. S azután a sok kimentés lábát kezét igénybe vevő kívánság után, alyet a kis zarnok vendég diktált előbe, szentatya szívből örült, midőn a kis jock egy tányér sütemény elfogyasztása után megengedte azt, hogy — leülhessen.

— Deák Ferencz tréfája. Tarányi Ferencz vezérpremi nagyprepost elhunyt a mából a Zala egy csinos Deák-adomát elvett től. Mikor Tarányi Ferencz meg Peremartonban volt plébános, értesítést kapott, hogy másnap megérkezik a tautelügy megvizsgálói a peremartoni iskolát. A gyorsan bejárta a falut s nagy érdeklődéssel keltett, mert szó a mi szó, a peremartoni iskola tisztes előjárósága még nem látta eleven tanfűlyelöt. Tarányit, a ki különben mindenkor nagy buzgalommal végezte hivatalos ügyeit, kellemetlenül érintette a tanfűlyelö megérkezése híre, mert épen akkor volt hivatalos a szomszéd földúrhoz hajtóvadászatra, ép úgy a mestermeg a jegyző is. — Elérkezett a másnap reggel egy kocsi áll meg Tarányi Ferencz háza előtt s abból kiszállt Tarányi sőt Deák Ferencz. Az első üdvözlések után Tarányi mindjárt panaszkodásra fogta, hogy épen ma kell jönnie a tanfűlyelönek, — kor úgy szeretne vadászatra menni s Deák is magával vinni, — de hát nem lehet — tanfűlyelö miatt. Deák csak mosolygott s ő beszédes szemével. „No ne busulj Ferencz, vizsgálatla Tarányit majd segítke a bajod csak gyere az iskolába.“ Az iskolaszéki tagmár teljes számmal várták — a tanfűlyelöt. Odaérve, így szólott Deák: „Denes Gábor vagyok, e került tanfűlyelöje.“ Tarányi bámult. A mester ezután elénekelte a gyermekekkel „Isten hozott szép vendégül üdvözlő dall, aminek bevégezte után oda fordult a nagyságos tanfűlyelö urhoz, megkérdezve, vajon miféle tantárgyból kerül meg az examinalást. Deák Ferencz tanfűlyelö höz illő komolysággal válaszolt: Hagyjátok

megbizonyosodjék afelől elébe tett egy mást a pro l való játszás végett s mind a legnagyobb ügyességgel oldotta meg.

„S még lehetett hivatása felett kedni?! Onné valóban magával született tulajdon a zene! Ön annyira praedestina van a hegedűre, hogy ha még ez nem létezik az ön kedvéért kellett volna feltalálni. Ipari jék továbbra is, fiatal ember, a világ fog örökl beszélni.“ Ezen szavakat hallva a zongora herosz, midőn a zongorától felérotott. — Néhány nappal később Liszt személyesen vezette új partfogottját Lipcsébe hírneves Dávid Ferenczhez, további kiképzetés végett. „Itt hozom önnel a jövő sötödik Paganinijét, gondoskodjék róla.“ E szavakkal mutatta be. Az 1861—64 években a csej konzervatorium tanárai közé tartozott, hol az elméletben tanárai voltak Haumann Mór és Richter Ernő Frigyes, sőt több pedig a Wiesbadenben lakó Raffachim.

Wilhelmj speciálitása, mint hegedűs főleg egyaránt el van ismerve, mint szobor és mint partett játékos különösen Beethoven műveiben. Általánosan el van ismerve, B ch nehéz műveit senki sem adja elő tökélyvel mint. Wilhelmj Paganini, neves elődjének összes műveit is csak öt páratlan büvarázzsal interpretálni.

Wilhelmj világhírűt tette, hegedű mind az öt világrész s a hol csak látta magát, példátlan diadalokat aratott. Legtöbbet szerepelt Amerikában, hol mind jelentékenyebb helyen fellépett s mind kintutetésekkel tulhalmozva leirhatlan óráokban részesült.

Nemcsak az egész művelt világ sajtója de a legkompetensebb zene capacitások megegyeznek abban, hogy Wilhelmj a legnagyobb élő művészek egyike. Hogy mennyire ismeretes a neve, kitűnik leginkább az, hogy Wiesbadenben egy vig társaság feladott levelező lap „Wilhelmj Agoston

Amerika“ egy daczra hogy tartózkodott. hetne felsorol kivüli határo idézett elő.

Nem les helyütt két ny esájtatást ny osztályába, a ez a lehető le de Wilhelmj tás szerint m országi körut, ta, miután melyeknek kö tekből, az eur tani zenekedv zott, s mely sok műveit — hegedű-versen stb. — adta ért el, ami ed Hasonló ezen idénybe Bukarestben volt s el, l Semmi sem vo ben a szultár hegedűjelöl nyára megsz Azon este a vendége volt kében.

Hadd áll dósítás, mely bat volt, m a szultán Wil gadta. Páratl soulithian k nul szép, söt uralg. A szul osászari hercz Tevfik effendi

